

Міністерство освіти і науки України
Uniwersytet Rzeszowski
Wydział Muzyki
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут мистецтв

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 6

Рівне – 2020

Редакційна колегія:

Сверлюк Я.В. – доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту мистецтв РДГУ;
Олексюк О.М. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики музичного мистецтва Інституту мистецтв Київського університету ім. Бориса Грінченка;

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, академік АН ВШ України, перший проректор Рівненського державного гуманітарного університету;

Пелех Ю.В. – доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної та навчально-методичної роботи;

Mirosław Dymon – Dr. hab., prof. Uniwersytet Rzeszowski Wydział Muzyki.

Лісова С.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики професійної освіти Рівненського державного гуманітарного університету;

Малафійк І.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної і соціальної педагогіки та управління освітою Рівненського державного гуманітарного університету;

Дем'янчук О.Н. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри методики викладання мистецьких дисциплін Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Потапчук Т.М. – доктор педагогічних наук, професор, кафедра пісенно-хорової практики та постановки голосу Рівненського державного гуманітарного університету.

Цюлопа С.Д. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету.

Крижановська Т.І. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;

Прокопович Т.Ю. – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;

Радковська Л.М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;

Сверлюк Л.І. – кандидат педагогічних наук, доцент, кафедра пісенно-хорової практики та постановки голосу Рівненського державного гуманітарного університету;

Филипчук М.С. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри естрадної музики Рівненського державного гуманітарного університету.

*Рекомендовано вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 1 від 30.01.2020 р.)*

Мистецька освіта та розвиток творчої особистості : зб. наук. пр. /
М 656 Uniwersytet Rzeszowski wydział Muzyki, Рівнен. держ. гуманіт. ун-т,
Ін-т мистецтв. – Рівне : Волин. береги, 2020. – Вип. 6. – 272 с.

ISBN 978-966-416-720-5

Збірник наукових праць присвячений актуальним питанням професійної підготовки фахівців мистецького напрямку. Висвітлюються сучасні методологічні підходи розвитку творчої особистості студентів, охарактеризовано особливості музично-педагогічної діяльності.

Для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, науковців й працівників в галузі музичної педагогіки та мистецтвознавства.

УДК 7.071.5

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I.

Теорія і методологія мистецької освіти

<i>Гарлайчук О.В.</i> Дидактична гра як засіб виконавсько-технічного розвитку скрипалів-початківців.....	5
<i>Мазур Д.В.</i> Стан розвитку професійної рефлексії майбутніх керівників інструментальних колективів.....	11
<i>Пастушенко Л.А., Пастушенко А.С.</i> Основні тенденції формування гуманістичних цінностей сучасного вищого навчального закладу.....	16
<i>Прокопюк Л.В., Овсіюк Н.М.</i> Специфічні особливості студійної роботи вокалістів.....	21
<i>Сверлюк Я.В., Сверлюк Л.І.</i> Технологічні основи колективного виконавства.....	29
<i>Топоровський Н.Ю.</i> Специфіка фаху диригента-хормейстера.....	38
<i>Ужинський М.Ю., Прокопюк Л.В.</i> Роль сучасних звукових технологій у концертній роботі вокалістів.....	42
<i>Устенко К.О., Гарбуз Т.В.</i> Формування творчої активності у студентів в процесі диригентсько-хорової підготовки майбутнього вчителя музики.....	49
<i>Филипчук М.С.</i> Виконавські прийоми та техніки гри на бас-гітарі: теоретико-методичний аспект.....	57

РОЗДІЛ II.

Сучасні виміри мистецтвознавства

<i>Брикайло Н.В.</i> Бандурне мистецтво на теренах України: генеза та шляхи розвитку.....	66
<i>Бульботка А.А.</i> Українська сучасна духовна хорова музика: аспекти побутування.....	73
<i>Валентюк Т.А.</i> Життєдіяльність Камерного хору "Воскресіння" м. Рівне: заснування та ключові етапи розвитку.....	79
<i>Даюк Ж.Ю., Проказюк Р.І.</i> Вплив європейської культури на зародження піаністичного мистецтва України.....	89
<i>Даюк Ж.Ю., Шишка Я.М.</i> Культурно-історичні аспекти виникнення та розвитку струнно-смічкових інструментів.....	94
<i>Дем'янюк О.О.</i> Штрихи до педагогічного портрету Людвіга Котлара.....	100
<i>Димченко С.С.</i> Педагогічна і диригентська спадщина Елеонори Скрипчинської в історичному часі української музичної культури (до 120-річчя від дня народження).....	105
<i>Закопець Л.М.</i> Методологічні аспекти роботи над звуком на початковому етапі навчання гри на гобої.....	114
<i>Заходякін О.В., Лістратова Т.М.</i> Передумови становлення та розвитку естрадно-джазового виконавства в Україні.....	122
<i>Корнієва А.Г., Фарина Н.П.</i> Ім'я Соломії Крушельницької в контексті національного бренду.....	126
<i>Марцинковський С.Л.</i> Секрети педагогічної майстерності Станіслава Димченка.....	132

<i>Нестерчук О.В.</i> Концерт фа-мажор для фортепіано з оркестром Джорджа Гершвіна: художньо-виконавський аспект.....	143
<i>Остапчук М.М., Никон О.К.</i> До питання становлення та розвитку українського фортепіанного мистецтва.....	149
<i>Прит К.О.</i> Теоретичний аналіз школи bel canto.....	155
<i>Прищепи Т.Б.</i> Творчий портрет музиканта-мультиінструменталіста Богдана Прищепи	161
<i>Рокищук І.І., Белік В.М.</i> Мікшерний пульт як складова частина концертно-турової звукорежисури	165
<i>Столярчук Б.Й.</i> Уляна Кот – майстриня, берегиня традиційної української культури	172
<i>Трофімчук К.А.</i> Культурно-музичне середовище Америки ХХ століття: стилістичні ознаки та особливості розвитку	176
<i>Харитон І.М.</i> Авторство давньоукраїнської церковної монодії.....	184
<i>Хоменюк Т.С.</i> Феномен творчості Майкла Джексона: вокально-виконавський аспект	190
<i>Якимчук С.Н., Піддубник В.Г.</i> Генеза хорової культури Галичини у світлі духовних традицій другої половини ХІХ – початку ХХ ст.	195
<i>Яковець О.М.</i> Особливості фактури у бандурній музиці Г.Хоткевича	202

РОЗДІЛ ІІІ.

Методика музичного навчання і виховання

<i>Буцяк В.І., Смаль-Стоцька І.М.</i> Європейський досвід впровадження інклюзивної освіти	210
<i>Гедьфалві Т.І.</i> Розвиток музичного слуху молодших школярів засобами карпатського фольклору	216
<i>Кобиланська К.О.</i> Організація самостійної роботи учнів у процесі фортепіанної підготовки.....	222
<i>Кривчук І.П.</i> Нетрадиційний урок як середовище розвитку музичного інтересу молодших школярів	228
<i>Палаженко О.П., Єгоров А.С.</i> Зміст музично-просвітницької діяльності студентів-магістрантів у мистецьких закладах вищої освіти	235
<i>Солдатенко А.Л., Радковська Л.М.</i> Розвиток вокально-хорових навичок учнів-підлітків	241
<i>Томчук О.В., Крижановська Т.І.</i> Розвиток стильової грамотності учнів 8-11 класів на уроках інтегрованого курсу "Мистецтво".....	247
<i>Цаун Р.В.</i> Методика роботи з дитячим фольклорним ансамблем.....	254
<i>Шихова Г.І.</i> Педагогічні особливості застосування інтерактивних технологій на уроках музичного мистецтва	260
Про авторів	268

Завдання викладача – обрати засоби і прийоми за допомогою яких можна виправити недоліки, а це є процес серйозних творчих пошуків. Учень має бути залученим у цей пошук, з задоволенням шукати рішення проблем і відчувати радість перемоги у боротьбі з труднощами.

Висновки. Таким чином, проблема виховання самостійності учнів є центральною ланкою фортепіанної педагогіки. Ключем до її вирішення є усвідомлення педагогом своєї ролі у формуванні навичок самостійності мислення юних піаністів. Саме ця риса проявиться як розумова активність учня, його здатність ставити мету, приймати рішення, планувати свою діяльність на різних етапах навчання, за різних умов. Тільки сформувавши якість самостійності учня можна бути впевненим як у продуктивності роботи в класі, так і в домашній роботі.

Література:

1. Алексеев А. Методика обучения игре на фортепиано / А. Алексеев. – М.: Музыка, 1978. – 288с.
2. Гофман Й. Фортепьянная игра. Ответы и вопросы о фортепианной игре / Й. Гофман. – М.: Госмузизд, 1961. – 224 с.
3. Достал Я. Ребенок за роялем – обязанность и игра / Я. Достал // Ребенок за роялем. – М.: Музыка, 1981. – С. 39-47.
4. Любомудрова Н. Методика обучения игре на фортепиано / Н. Любомудрова. – М.: Музыка, 1982. – 143 с.
5. Ройзман Л. Спрашивают педагоги-практики / Л. Ройзман // Вопросы фортепианной педагогики. – М.: Музыка, 1967. Вып. 2. – С. 46-49.
6. Рудницька О. Педагогіка: загальна та мистецька: Навчальний посібник / О. Рудницька. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. – 360 с.
7. Савшинский С. Детская фортепианная педагогика // Вопросы фортепианной педагогики. – М.: Музыка, 1976. Вып.4. – С. 3-30.
8. Тимакин Е. Воспитание пианиста / Е. Тимакин. – М.: Советский композитор, 1989. – 145с.
9. Хольцвейсиг К. Воспитание самостоятельности в работе над произведением / К. Хольцвейсиг // Ребенок за роялем. – М.: Музыка, 1981. – С. 119-122.

УДК 37:159.952.13

Кривчук І.П.

НЕТРАДИЦІЙНИЙ УРОК ЯК СЕРЕДОВИЩЕ РОЗВИТКУ МУЗИЧНОГО ІНТЕРЕСУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Анотація. У статті проаналізовано головні теоретичні основи проблеми розвитку музичного інтересу молодших школярів. Запропоновано авторську класифікацію нетрадиційних уроків музичного мистецтва та методичні рекомендації щодо їх організації.

Ключові слова: молодші школярі, музичний інтерес, нетрадиційний урок музичного мистецтва.

Аннотация. В статье проанализированы основные теоретические основы проблемы развития музыкального интереса младших школьников. Предложена авторская классификация нетрадиционных уроков музыкального искусства и методические рекомендации, касающиеся их организации.

Ключевые слова: младшие школьники, музыкальный интерес, нетрадиционный урок музыкального искусства.

Annotation. The main theoretical foundations of the problem of development of musical interest by younger pupils are analyzed in the article. The author's classification of non-traditional music lessons and methodical recommendations for their organization are offered.

Keywords: younger pupils, musical interest, non-traditional music art lesson.

Проблема формування, розвитку та активізації інтересу до навчання постала ще у педагогіці XVII ст. Нині вона не тільки не втратила своєї актуальності, але є "лейттемою" діяльності чималої кількості педагогів-практиків, які тривожаться з приводу байдужості учнів як учасників освітнього процесу. Інтерес до навчання – це стежка до знання. Водночас – це потреба, стимул, мотив, а також – важливе емоційне забарвлення, що сприяють досягненню ефективності освітнього впливу, – така точка зору зближує позиції дидактів минулого та сучасності.

Сьогодні активізація навчального інтересу школярів є важливим важелем реалізації Концепції Нової української школи. Проголошений НУШ альтернативний інформативному компетентнісний підхід пропонує формування знань як ядра здатності та уміння їх використання у самостійному житті. Спільними для всіх компетентностей є так звані наскрізні вміння, серед яких виокремлюється творчість, ініціативність [2]. Останні, як відомо народжуються із зацікавлення, інтересу. Новий Державний стандарт початкової освіти [1]- передбачає, що вчителі мають працювати за іншими, відмінними від традиційних, підходами. Адже зазначені цільові вектори можуть успішно реалізовуватись лише при наявності активного навчального інтересу учнів, що виникає та утримується в умовах нестандартних, яскравих, цікавих емоційних уроків, зокрема уроків музичного мистецтва. Інтерес як психолого-педагогічний феномен знаходиться у центрі сучасних наукових досліджень (Л.Артемова, Т.Браніцька, Е.Валгуснова та ін.). Водночас у зв'язку з кардинальними змінами, які переживає сучасна початкова школа, і які в силу своєї "молодості" ще не мають належного методичного обґрунтування, вважаємо можливим запропонувати власне бачення практичних важелів, що сприяють стимулюванню інтересу молодших школярів на уроках музичного мистецтва.

Мета статті: узагальнення форм нетрадиційних уроків мистецтва як середовища розвитку музичного інтересу молодших школярів.

Філософія XX ст. визначає інтерес (interesse; від лат. – "брати участь") людини як відношення, що виражає позитивну чи негативну

спрямованість її активності, діяльності, історичної творчості на пошук, вибір, використання або створення шляхів, засобів, способів, норм, соціальних інститутів, здатних задовольнити людські потреби [18, с.246]. Така позиція почала своє формування у філософській думці XVIII – XIX ст. Наприклад, К.Гельвецій називав інтерес – головною пружиною людської діяльності. І.Кант вважав його стимулом, завдяки якому розум стає практичним. Сьогодні типовим є філософське трактування інтересу як об'єктивної причини діяльності суб'єкта, що спрямовується на задоволення його певних потреб.

Інтерес у психологічних довідниках визначається як прояв позитивного, емоційно забарвленого ставлення до об'єкта чи явища, що викликає прагнення пізнати його [11, с.146]; як одна із форм спрямованості особистості: зафарбоване позитивною емоцією зосередження уваги на певному феномені [5, с.126]; як вид пізнавальної потреби, що забезпечує спрямованість особистості на усвідомлення цілей діяльності і тим самим сприяє орієнтуванню, ознайомленню з новими фактами, більш повному і глибокому відображенню дійсності [16, с. 219-220].

В педагогіці використовується поняття "інтерес до навчання", або "пізнавальний інтерес". Таке розуміння вніс Я. А. Коменський, який називав його причиною, завдяки якій учень хоче вчитися і вчиться, не лякаючись ніяких труднощів. Адже присутність інтересу полегшує процес засвоєння знань. У XIX ст. зустрічаємо наступні позиції: інтерес – мета, принцип, ефективний засіб виховання (Й.Ф. Гербарт); двигун духовного розвитку дитини (Е. Клапаред); запорука не лише успішного навчання, але і високої людської моральності (К. Д. Ушинський). Джерелом девізу НУШ щодо школи як "місця, де приємно навчатись" [2], можна вважати позицію видатного педагога-гуманіста В.О.Сухомлинського, який створив "школу радості" – радості школярів від праці, пізнання, успіху, тобто середовища, де панує пізнавальний інтерес. Сучасна науковець О.Є.Антонова узагальнює пізнавальний інтерес як емоційно забарвлений прояв пізнавальних, дослідницьких і практичних потреб особистості; як форму вираження активності, що забезпечує спрямованість особистості та допомагає становленню орієнтирів поведінки [17, с.36]. Пізнавальний інтерес має широкий спектр прояву, зокрема щодо різних видів людської діяльності. Так, науковці Т.Браницька, Є.Буриліна, О. Валгуснова, Н.Фролова вивчають фактори активізації музичного інтересу, вважаючи останній потужним стимулом розвитку музичної спостережливості, розумової активності, уяви, сприйняття, уваги та зосередженості [6]. Ми, передбачаючи розвиток музичного інтересу, вважаємо, що останній являє собою ставлення учня до музичного мистецтва як до значущого, цікавого об'єкта пізнавальної та творчої діяльності.

Дослідивши сучасні підходи до осмислення компонентної структури поняття "пізнавальний інтерес" (Т. Браницька, Г.Щукіна) [4, с.9; 19, с.126-

127], вважаємо доцільним щодо молодшого шкільного віку виділення розумової; емоційної; поведінкової його складових, як об'єктів педагогічного впливу. Запропоноване структурування дозволить забезпечити методично диференційований вплив на процес розвитку музичного інтересу. Перший компонент пов'язаний із сформованістю музичних знань у вигляді обізнаності, грамотності, кругозору а також розвинутості розумових операцій, наявності пізнавальної активності, особистісної вибірковості, зацікавленості. Емоційний компонент передбачає наявність емоційного реагування на музичне мистецтво, розвинутість інтелектуальних емоцій. Поведінкова складова орієнтована на реалізацію потреби у практичній музичній діяльності, зокрема у сприйманні. Виконанні, творчості, у процесі яких відбувається активізація зацікавлення і відповідно цілісного музичного інтересу. Конкретизуємо запропоновану структуру на основі психологічних домінант молодшого шкільного віку – періоду життя з 6-7 до 10 років.

Вчителі та батьки стверджують: більшість дітей охоче йдуть до школи, їх переповнює цікавість, бажання дізнатись чимало нового. Водночас через деякий час їх навчальна активність суттєво знижується, що пояснюється перш за все відсутністю інтересу, який згасає в умовах одноманітних, мало цікавих уроків. Психолог Л.С. Виготський довів, що у зв'язку із домінуванням навчання як провідного виду діяльності, мислення стає центром свідомої діяльності молодшого школяра. Розвиток словесно-логічного, думаючого мислення, що відбувається в ході засвоєння наукових знань, перебудовує і всі інші пізнавальні процеси. Наприклад пам'ять в цьому віці стає мислячою, а сприйняття – думаючим [8]. Досить значне інформаційне навантаження пом'якшується, якщо пропонується, за словами Л.В.Артемової, "такий зміст знань, який дитина на даному етапі розвитку своєї психіки може сприйняти найбільш оптимально – зацікавлено, з найменшими труднощами". Отже важливо забезпечити позитивну емоційну атмосферу навчання, адже доведено, що пізнання стає ефективнішими, якщо його супроводжує емоційне переживання (радість, подив, задоволення тощо). Особливо це важливо з огляду на виключну емоційність молодших школярів. Учні початкової школи ще не мають сформованих переваг щодо конкретного виду мистецької діяльності. Вони, за словами В.Сухомлинського, у більшості належать до "художників", а не "теоретиків". Тому молодші школярі з великим задоволенням займаються різноманітними видами художньої активності, яскраво виявляючи власний творчий потенціал. Вчителі засвідчують: діти цього віку винахідливі у наслідуванні, імпровізуванні, власній творчості (О.Гумінська, Е.Печерська, О.Ростовський, та ін.). Отже, дитина молодшого шкільного віку демонструє готовність до повноцінного сприймання усього цікавого, яскравого, оригінального, зокрема в умовах уроків музичного мистецтва. Така творча ініціативність повинна стати стимулом до педагогічної нестандартності вчителя.

Основною організаційною формою шкільної освітньої роботи є урок. Він проводиться в межах точно встановленого часу, з постійним складом учнів (класу), за сталим розкладом, чітко визначеним змістом [10, с.340]. На протязі століть триває процес випробування уроку на життєздатність. Сьогодні "образ" уроку активно оновлюється, відходячи від жорстких, незмінних схем в сторону нетрадиційності. Цей процес спостерігаємо як у теоретичних (І.Малафійк, М.Поташник, М.Фіцула та ін.), так і у практичних напрацюваннях, наприклад вчителів Рівненщини (І.Кісільчук, І.Опанасець, Л.Туровської та ін.). Більшість сучасних вчених розглядають нестандартний урок як нову форму уроку. Згідно позиції М.С.Вашуленко: нестандартні уроки це новий тип уроків, які мають гнучку структуру, характеризуються особливою довірливою атмосферою між учасниками навчального процесу, створюють максимально сприятливі умови для перетворення учнів на активних суб'єктів цього процесу [7, с.24-25]. В умовах нестандартного уроку навчання проходить у вигляді змагання або гри, в яких дитина стає головним героєм уроку. Таким чином вчитель, урізноманітнюючи форми роботи, має можливість активізувати учнів. В.Ягупов зауважує, що нестандартний урок – це імпровізоване навчальне заняття нетрадиційної структури. Він спрямований на активізацію навчально-пізнавальної діяльності учнів, бо глибоко зачіпає емоційно-мотиваційну сферу, формує дух змагальності, збуджують творчі сили, розвиває творче мислення. Тому такі уроки супроводжуються високим навчальним інтересом школярів [20, с.400].

Науковець І.Малафійк зазначає, що нетрадиційний – це такий урок, в якого його традиційні елементи виконуються нетрадиційними способами, і на цій основі структура цього уроку суттєво відрізняється від структури традиційного уроку. На цій підставі можна стверджувати, що нетрадиційний урок – це розвиток, рух структури традиційного уроку [13, с. 281]. Дослідниця в галузі музичної педагогіки Е.Печерська бачить головну особливість нестандартного уроку у викладанні певного матеріалу у формі, пов'язаній з численними асоціаціями, різними емоціями, що допомагає створити позитивну мотивацію навчальної діяльності [15, с.62-65]. Визначення І.Малафійка щодо нетрадиційності уроку, який має хоч один структурний компонент нетрадиційної форми, дозволяє стверджувати: існує чимало підходів до класифікації уроків нестандартного типу. Наприклад, Л. Кондратова, виділяє уроки-ігри (ділові, рольові), уроки-сценарії (за прикладом TV- програм), уроки-пошуки (з організацією самостійної роботи учнів) [12, с.12]. Н. Волкова називає 12 типів нетрадиційних уроків, зокрема актуальними в початковій школі є: уроки на інтегративній основі (бінарні, комплексні уроки), уроки-змагання (уроки-вікторини, уроки-конкурси); уроки комунікативної спрямованості (уроки-діалоги,); театралізовані уроки (уроки-спектаклі, уроки-концерти,); уроки-рольові ігри (уроки-імпровізації, уроки – ілюстрації); уроки-драматизації (драматична гра, драматизація розповіді, імпровізована робота у пантомімі); уроки-психотренінги (уроки з елементами арт-терапії) та ін. [9, с. 333-336].

Виходячи з вікових особливостей дітей молодшого шкільного віку та з освітніх цілей уроків музичного мистецтва, вважаємо можливим виділення ряду класифікаційних груп уроків музичного мистецтва, зокрема: урок-образ, урок-сюжет, урок-настрій, урок-подія, урок-гра. Методично прокоментуємо окремі.

Урок-образ. Стрижнем, довкола якого розгортається процес засвоєння теми, є персонаж-образ – цікавий, знайомий дітям, від імені якого відбуваються усі "події" уроку. Наприклад, "Урок від Дощика" дозволить розкрити тему "Краса довкола нас. Чарівний світ мистецтва". Дощик як представник світу природи "поведе" першокласників у світ мистецтва, відтворюючи розмаїття даного образу в музиці (примовка "Іди, іди дощику", "Літо" А.Вівальді, "Дощик" В.Косенка), готуючи їх до опанування музичною мовою (інтонація, ритм, тембр, штрих). Варіантом уроку-образу може бути "Урок від композитора", наприклад, "Урок від Н.Май", який вводить школярів у світ яскравої дитячої пісні, дозволяючи поєднати музичне сприймання, виконання та творчість.

Близьким дітям, які особливо люблять розповіді, казки, є урок-сюжет. Основою такого уроку є історія, що відбулась у романтичному чи фантастичному місці з казковими персонажами (Звуком, Ритмом, Музичними інструментами, Піснюю). Наприклад: "Пригоди Веснянки", "Казка про дівчину-Пісню та парубка на ім'я Танець", "Маршеві мандри" тощо. Названий тип нестандартного уроку передбачає використання таких драматичних ознак як експозиція, зав'язка, розвиток, кульмінація, розв'язка, тобто створює умови для використання елементів педагогічної драматургії із включенням дітей у процесі розгортання сюжету в різноманітні форми музичної діяльності. Важливими для його ефективності є виконання учнями ролей, використання елементів костюму, декорацій, що наближають навчання до театральної дії. Метод спільної драматизації вчителем та учнями запропонованого сюжету сприяє емоційності освітнього процесу.

Познайомити дітей з виразовими можливостями музики в темі "Про що розповідає музика. Музика передає почуття" допоможе нестандартний урок-настрій, наприклад: "Урок радості", "Урок подиву", "Урок-спогад". Такі уроки вимагають від вчителя особливої уваги до дидактичного матеріалу, який має відображати "концепцію", "задум". Цінним є створення вчителем на уроці відповідної емоційної атмосфери. Цьому сприяють сюрпризні, ігрові ситуації, що підтримують позитивний настрій учнів, стимулюють їх бажання проявляти музичну активність.

Учень молодшого віку – головний учасник освітнього процесу. Він відкритий до різноманітних форм співпраці з вчителем. Це вік особливого інтересу до всього нестандартного, оригінального. Цікаві, нетипові уроки музичного мистецтва, вирішуючи ряд завдань даного курсу, сприяють досягненню не менш важливої мети – розвитку музичного інтересу школяра головної умови його активного ставлення до навчання.

Література:

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. Освітня галузь " Мистецтво" [Електронний ресурс]. – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>
2. Реформа загальної середньої освіти "Нова українська школа" [Електронний ресурс].-режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
3. Артемова Л.Г. Щоб дитина хотіла і вміла вчитися / Л.Г. Артемова // Дошкільне виховання. – К.: Світич, 2000. – № 5. – С. 6-7.
4. Браніцька Т.Р. Формування у молодших школярів інтересу до музикування на народних інструментах в позакласній роботі: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук.: спец. 13.00.02 – теорія та методика навчання / Т. Р.Браніцька. – Київ: 2003. – 20 с.
5. Бродовська В. Й. Тлумачний російсько-український словник психологічних термінів: Словник / В.Й.Бродовська, В.О. Грушевський, І.П.Патрик. – К.: ВД "Професіонал", 2007.- 512с.
6. Валгуснова Е. Н. Проблема развития музыкально-познавательного интереса учащихся на уроках музыки / Е. Н. Валгуснова // Материалы VII Международной студенческой электронной конференции "Студенческий научный форум" – 2015 [электронный ресурс].- режим доступа: <http://www.scienceforum.ru/2015/1346/10281>
7. Вашуленко М.С., Дмитренко Л. І. Нестандартні уроки мовлення та мислення молодших школярів / М.С.Вашуленко, Л. І. Дмитренко // Початкова школа. – 1993. №11. – С.6-8.
8. Выготский Л.С. Проблема обучения и умственного развития в школьном возрасте / Л. С. Выготский // Психологическая наука и образование. – 1996. – № 4. – С. 5-18.
9. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник / Н.П.Волкова.- К.:Академія,2001.- 576 с.
10. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К.: "Либідь", 1997. – 376с.
11. Дьяченко М.И. Психологический словарь-справочник / М.И.Дьяченко, Л.А.Кандыбович.- Мн: Харвест, М.: АСТ, 2001.- 576с.
12. Кондратова Л.Г.Художня культура. 9 клас: методичний посібник / Л.Г.Кондратова.- Харків: Видавнича група "Основа". 2010.- 208 с.
13. Малафійк І.В.Дидактика: навчальний посібник / І.В.Малафійк. – К.: Кондор, 2005. – 398с.
14. Методика навчання української мови в початковій школі: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За наук. ред. М. С. Вашуленка. – К.: Літера ЛТД, 2011. – 364 с.
15. Печерська Е. Уроки різні та незвичайні / Е. Печерська //Рідна школа.- 1995. – № 4. – С. 62 – 65.
16. Психология. Словарь. Политиздат Под ред. А.В Петровского, М. Г. Ярошевского. – М.: Политиздат, 1990.- 494с.
17. Словник базових понять з курсу "Педагогіка": навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів // Укладач О. Є. Антонова. – Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2014. – 100 с.
18. Філософський енциклопедичний словник / Головний редактор В. І. Шинкарук.- К.: Абрис, 2002.- 751с.
19. Щукина Г. И. Педагогические проблемы формирования познавательных интересов учащихся: научное издание / Г. И. Щукина. – М.: Педагогика, 1988. -208 с.
20. Ягупов В.В. Педагогіка: навч. посібник / В. В. Ягупов.- К.:Либідь, 2002. – 560 с.

Наукове видання

**МИСТЕЦЬКА ОСВІТА
ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ**

Збірник наукових праць

Випуск 6

Відповідальний за випуск
Сверлюк Ярослав Васильович

Технічний редактор
Віталій Власюк

*Редакційна колегія не завжди поділяє погляди авторів,
висвітлені у збірнику.
За достовірність фактів, точність цитат та можливі помилки
повну відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів.*

Підписано до друку 02.04.2020 р. Формат 60x84 1/16. Папір офсет.
Гарнітура «Times». Друк офсет. Ум. друк. арк. 15,81. Наклад 100 пр. Зам. 28.
Видавництво «Волинські обереги».

33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс: (0362) 62-03-97;
e-mail: oberegi97@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи ДК № 270 від 07.12.2000 р.

Надруковано у друкарні видавництва «Волинські обереги».